

Évközi 18. vasárnap

Iz 55,1-3

„Hallgassatok rám, és élni fog lelketek”

Ti szomjazók, gyertek a vizekre mind, és bár nincsen pénzetek, siessetek ide! Vegyetek ingyen gabonát és egyetek, vegyetek pénz nélkül bort és tejet. Miért költitek a pénzt arra, ami nem kenyér, és a keresetet arra, ami jól nem lakat? Hallgassatok ide, figyeljetek rám, akkor jót esztek, és kövér falatokban lesz részetek. Fordítsátok ide a fületek és gyertek ide hozzám; hallgassatok rám, és élni fog lelketek.

A jelen szakasz Deutero-Izajás könyvének azon részéből származik, amelyet „vigasztalások könyvének” szokás nevezni. Stílusa a bölcsességi irodalomhoz áll közel, (Péld 9,1-5; Sir 24,18-20). A próféta tapasztalata, hogy az élet elsilányult, és az emberek a rituális étkezést, hétköznapi étkezésre cserélték, amely nem figyelmezteti őket többé Isten jótéteményeire. Éhségük és szomjúságuk csak földi ételre és italra vonatkozik és nem kívánják már Isten közelségét. Ennek ellenére a próféta felhívás nem arra vonatkozik, hogy cseréljék a testi táplálékot lelki-re, inkább csak a helyes társadalmi magatartást akarja visszaállítani.

Az étkezés és a lakoma képe a próféta irodalomban Isten népe iránti gondoskodásának bemutatását szolgálja. A nagy ünnepek mind összekapcsolódtak lakomával, a pászka ünnepe (Kiv 12. f.), vagy a Sinai szövetségkötés ünnepe (Kiv 24,5.11) szintén lakomával egybekötött ünneplés volt. A bor és a tej két olyan kellék, amely a bőségnek és az örömmnek a kifejezésére szolgál. „*Ha elnyerjük az Úr tetszését, élvezérel bennünket abba az országba, s tejjel-mézzel folyó országot ad nekünk*” (Szám 14,8). Jób könyvében a letűnt boldogság szimbóluma lesz a tej és a méz: „*Amikor tiszta tejben mostam a lábam, és olajpatakok folytak a sziklából*” (Jób 29,6). Sőt az ideális szerelem leírására is használják a tejet, mint szerelmi táplálékot: „*Ajkadról, jegyesem tiszta méz csurog. A nyelved alatt tej van és méz. Ruhádnak illata a Libanon illata*” (Én 4,11). Az ember életének legfontosabb elemei közé sorolták a tejet: „*Ami a legfontosabb az ember életében, az a víz, a tűz, a vas és a só, a búza java, a tej meg a méz, a szőlő leve, az olaj és a ruha*” (Sir 39,26). A messiási fejedelem táplálékai között is ez szerepelt: „*Aludt tej és méz lesz a tápláléka, míg meg nem tanulja elvetni, ami gonosz, és a jót választani*” (Iz 7,15).

Ez a szemléletmód némileg változik az Újszövetségben. Ott inkább a gyermekek vagy a gyengék tápláléka lesz a tej: *„Tejjel tápláltalak benneteket, nem szilárd étellel, mert nem bírtátok el”* (1Kor 3,2). Ebben a szövegben egyáltalán nem étkezésről van szó Pál levelében, hanem arról, hogy finoman adagolja a korintusiaknak a tanítást, a nehezebb és több áldozatot követelő figyelmeztetésre ki sem tér.

A próféta szövegének 2. versében találhatjuk meg a fordulópontot, ettől kezdve válik világossá, hogy nem egyszerű étkezésről van szó, hanem valami többről. *Miért költitek a pénzt arra, ami nem kenyér, és a keresetet arra, ami jól nem lakat?”* Ez persze azt is jelenti, hogy nem egyszerű testi éhezésről, hanem lelki éhségről, Isten utáni éhségről vagy vágyról van szó, amelyet nem csillapít a testi élelem. Az ember teljes nyugalmanak, harmóniájának kulcsa nem csupán a létfenntartás feltételeinek biztosítása, az alapvető élelmiszerek birtoklása. A testi kielégülés nem jár lelki nyugalommal, a jól táplált testben is lakhat nyugtalan lélek. Sőt talán akkor erősödnek fel a lelki vágyak, amikor nem olyan éles a földi táplálék megszerzésének harca.

Jézus kenyérszaporítása, és az azt követő beszéde, ennek a témának a kifejtése. A kenyérszaporítás kapcsán Jézus követői átélik azt, amire általában nem szoktak figyelni, hogy az étel Istentől jön, és nekik nemcsak a kenyérrre, hanem valami másra is szükségük van: *„Bizony, bizony mondom nektek – felelte Jézus -: Nem azért kerestek, mert csodajeleket láttatok, hanem mert ettetek a kenyérből és jóllaktatok”* (Jn 6,26). Ez a jóllakottság egyben találkozás az Istennel is. Jézus felhívása ebben az állapotban egyértelmű: *„De ne romlandó eledelért fáradozzatok, hanem olyanért, amely megmarad az örök életre. Ezt az Emberfia adja nektek, aki mellett maga az Atya tett tanúságot”* (Jn 6,27).

A jelenség örök, bár különböző formában jelentkezik egy-egy ember életében. Az étel-ital biztosítása egyrészt biztonságot jelent, de jelentheti az Isten iránti érzék eltompulását is. Újra kell figyelmeztetnünk, nem Mózes adja a kenyeret és nem az áruház láncok, hanem az Isten adja azt a táplálékot, amely a testet erősíti és a lelket Isten iránt nyitottá teszi.